

سرقت ادبی یا (Plagiarism)

قسمت اول: انواع سرقت ادبی

کتابخانه بیمارستان خلیلی

مهر ۱۳۹۸

سرقت ادبی یا سرقت علمی معادل واژه لاتین Plagiarism است که در فارسی بصورت پلیجریزم نیز رواج یافته است. سرقت ادبی بدین گونه تعریف می‌شود که اگر یک فرد، ایده، متن و یا طرحی از هر حوزه‌ای شامل کتب، فیلم، مقالات، نقاشی‌ها، اختراع، عکس، موسیقی، محتوای سایت و... منتصب به فرد دیگری را به نام خود منتشر کند یا بدون ذکر نام صاحب اثر از آن استفاده نماید، سرقت علمی انجام داده است.

سرقت ادبی می‌تواند تمام یا بخشی از کار را شامل شود. حتی شاید فرد، به‌نوعی آن را تغییر دهد و استفاده کند این کار نیز جزء مصادیق پلیجریزم محسوب می‌شود.

سرقت ادبی خود شامل دو نوع Intentional plagiarism یعنی پلیجریزم عمدی و Unintentional plagiarism یعنی پلیجریزم غیرعمدی تقسیم می‌شود.

مجلات معتبر پیش از چاپ مقالات، بررسی سرقت ادبی مقاله شما را توسط نرم‌افزار تشخیص سرقت ادبی انجام می‌دهند و بصورت کامل، هرگونه سرقت ادبی در آن مشخص خواهد شد.

تاریخچه سرقت ادبی

واژه پلیجریزم در ابتدا توسط فردی به نام «مارکوس والریوس مارتیلیوس» که یک شاعر رومی سده نخست میلادی می‌باشد استفاده شده است. استفاده از این واژه بدین‌صورت رواج یافته که مارکوس به افرادی که شعرهایش را به نام خود ارائه می‌کرده‌اند، لقب Plagiarius یعنی "غارنگر و فریبکار" داده است.

اما امروزه این مفهوم، در حوزه مقاله‌نویسی اهمیت بسیار زیادی دارد به‌طوری‌که سایت‌های تشخیص سرقت علمی آنلاین، نرم‌افزار تشخیص سرقت ادبی و... برای استفاده‌هایی مانند تشخیص سرقت ادبی پایان‌نامه و... در اختیار دانشگاهیان قرار دارند تا خروجی پژوهش آن‌ها دچار پلیجریزم نباشد.

انواع سرقت ادبی را بشناسید - معرفی ۵ نوع رایج سرقت علمی

۱- سرقت ادبی مستقیم (Direct Plagiarism)

سرقت ادبی مستقیم، آشکارترین شکل سرقت ادبی است. این بدان معنی است که ایده های دیگران را به کار ببندید و آنها را به عنوان ایده خودتان، بدون استناد ادا کنید. حتی اگر چند کلمه را پاک کنید یا تغییر دهید، اگر بیشتر ساختار و کلمات یکسان باشند، باز هم سرقت ادبی مستقیم انجام داده اید. سرقت علمی مستقیم یکی از بدترین انواع سرقت ادبی است زیرا اغلب منجر به اخراج می شود و اگر هم کپی رایت را نقض کند، اتهامات جنایی احتمالی را به همراه خواهد داشت.

۲- پرداخت هزینه به شخص دیگر

این عنوان خود بیانگر معنای این کار است. اگر به شخصی برای نوشتن مقاله تان پول بدهید، این یک سرقت ادبی است. کلمات درج شده در واقع مال شما نیستند بلکه به سرقت رفته اند. این همچنین شامل نوشتن مقاله تان توسط دوست یا عضو خانواده تان با نام شما روی مقاله نیز می شود.

۳- سرقت ادبی از خود (Self Plagiarism)

سرقت ادبی از خود می تواند ماهرانه انجام شود و غالباً غیر عمدی است. چند نسخه مختلف از سرقت ادبی از خود وجود دارد؛ جدی ترین آن تحویل مقاله ای است که قبلاً به کلاسی دیگر ارائه کرده اید. از آنجا که شما این مقاله را قبلاً تحویل داده اید، دیگر کار جدید و اصلی محسوب نمی شود.

سرقت علمی از خود ممکن است حتی هنگامی که شما از ایده ها یا عبارات مقالات یا پروژه های قبلیتان استفاده می کنید هم رخ دهد.

استفاده از تاول و بعضی از جملات مقالاتی که قبلاً انجام داده اید، تا زمانی که با استادان خود درباره اینکه آیا این کار در سیاست های دانشگاه شما سرقت ادبی محسوب می شود یا نه مشورت کنید، با استناد به مقالات قبلی که نوشته اید، این کار سرقت ادبی از خود به حساب نمی آید

۴- نقل قول و بازنویسی بدون ذکر منبع

تا زمانی که منابع را به درستی استناد کرده باشید، پارافریز مقاله به خودی خود سرقت ادبی محسوب نمی شود. اما اگر منابع مختلفی را بخوانید، برخی از نکات کلیدی شان را بیرون بیاورید و بعد این نکات را بازنویسی کنید، به طوری که انگار ایده های خودتان هستند، این نوع بازنویسی، سرقت ادبی به حساب می آید. اگر منابع خود را به تمام ایده های غیر اصلی که در مقاله تان اشاره شده است، استناد نکنید، مرتکب سرقت ادبی خواهید شد. سرقت ادبی تصادفی، اغلب ناشی از بازنویسی مقاله بدون ذکر منبع است. اگر به یاد داشته باشید که به درستی منابع خود را استناد کنید، سرقت ادبی به راحتی قابل جلوگیری است.

۵- سرقت ادبی از طریق کپی پیست کردن

این نوع سرقت ادبی شبیه به بازنویسی و پارافریز است یعنی زمانی که متون مختلف را کپی پیست کرده، و آنها را با هم ترکیب کنید تا یک متن جدید ایجاد کنید. این گاهی شامل تدوین قسمت هایی از متون ارجاعی، در حالی که ساختار متون اصلی حفظ شده است نیز می شود.

این نوع سرقت ادبی نیاز به تلاش بیشتری دارد و بیشتر از پارافریز ساده یک منبع زمان می برد، اما یک نرم افزار بررسی سرقت ادبی به راحتی قادر به شناسایی این نوع سرقت ادبی خواهد بود.